

UGDYMO
PLĖTOTĖS
CENTRAS

VALSTYBĖS
PAŽINIMO
CENTRAS

PROJEKTO „PAŽINK VALSTYBĘ“ ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS

ĮVADAS

Šių rekomendacijų paskirtis – pateikti projekto įgyvendinimo gaires, padedančias mokykloms įgyvendinti projekto „Pažink valstybę“ tikslą: *paskatinti mokyklų bendruomenę imtis pilietinės atsakomybės ir bendradarbiaujant su valstybės institucijomis spręsti aktualias visuomenei problemas.*

Projekto uždaviniai:

- stiprinti mokinių politinį raštingumą per įvairių valstybės gyvenimo sričių pažinimą;
- skatinti mokinių pilietinį aktyvumą per dalyvavimą viešųjų valstybės gyvenimo reikalų svarstyme;
- ugdyti mokinių kritinio mąstymo ir aktualių visuomenei problemų sprendimo gebėjimus.

Siūlomi trys projektinės veiklos etapai.

Pirmas etapas – problemos nustatymas ir sprendimų paieška mokykloje (2017 m. spalio).

Antras etapas – problemos sprendimų paieškos bendradarbiaujant su vietos vadžios institucija ar keliomis institucijomis (2017 m. lapkričio pirmoji pusė).

Trečias etapas – pažintiniai mokinių ir mokytojų vizitai į valstybės institucijas Vilniuje (preliminariai numatoma 2017 m. lapkričio antroji pusė).

PIRMAS ETAPAS

VEIKLOS MOKYKLOJE

Rengdamasis įgyvendinti projektą, po įvadinio seminaro mokytojas turėtų:

1. Pasirinkti mokinių klasę ar grupę (6–10 ir 11 kl.);

Suplanuoti veiklas, per kurias mokiniai turės nagrinėti vieną iš valstybės valdymo sričių ir apibendrinti surinktą informaciją. Kiekvienas mokytojas įvadiniam seminare gavo po vieną valstybės valdymo sritį (1 priedas). Valstybės valdymo sričių grupės:

- I. grupė.** Švietimas. Užsienio politika ir krašto apsauga. Sveikata.
- II. grupė.** Kultūra. Finansai. Teisingumas.
- III. grupė.** Socialinė apsauga. Aplinkosauga. Ūkis.

2. Parengti mokomąją medžiagą mokiniams: šaltiniai arba nuorodos į informacijos šaltinius apie nagrinėjamą valstybės valdymo sritį.
3. *Pirmajame* susitikimui su mokiniais pristatyti ir aptarti projekto idėją, tikslus, numatytą veiklos planą pagal įvadiniamе seminare pateiktą medžiagą, esančią „Ugdymo sode“ prie informacijos apie įvadinį seminarą, vykusį 2017 m. rugsėjo 26 d., ir paskirti užduotis mokiniams, aptarti, kaip mokiniai bus vertinami už atliktą darbą.
4. *Antrajame* susitikime su mokiniais aptariama surinkta informacija apie valstybės valdymo sritį ir problemos sprendimo planas (2 priedas), pasidalijama darbais, numatomi reikalingi susitikimai ir jų turinys.
5. Mokiniai renka informaciją apie regione ar keliuose regionuose veikiančias viešojo valdymo institucijas ir aptaria, su kuriomis iš jų galima būtų bendradarbiauti, sprendžiant iškeltą problemą.

Prašytume parengti ir atsiųsti šią informaciją savo kuratoriui apie veiklas mokykloje – užpildykite lentelę (1 priedas) ne vėliau kaip **iki spalio 27 d.**

ANTRAS ETAPAS

VEIKLOS VIETOS VALDŽIOS INSTITUCIJOSE

Mokytojas, atsakingas už projekto įgyvendinimą, derina mokinių *susitikimą su vietos valdžios institucija (-omis)*, galinčia pagelbėti sprendžiant mokinių aptartą probleminę sritį.

1. Kartu su mokiniais numato, kuri vietos valdžios institucija yra kompetentinga spręsti probleminę sritį, ir kreipiasi su prašymu priimti mokinių grupę. Rekomenduojama kreiptis raštu.
2. Bendrauja su paskirtu vietos valdžios institucijos darbuotoju, aptariant mokinių vizito tikslus, datas, turinį, laukiamą rezultatą. Rekomenduojama kuo detaliau susitarti dėl projekto veiklų vietos valdžios institucijoje. Numatomos veiklos gali būti tokios: trumpas valdžios institucijos vietoje pristatymas (struktūra, kompetencijos, esama situacija, sprendžiamos problemos), esant galimybei – trumpa ekskursija.
3. Mokiniai pristato savo iškeltą problemą, argumentuodami, kodėl tai yra problema, ir pateikia siūlomus sprendimus.
4. Diskusija su vietos valdžios darbuotojais dėl požiūrio į pasirinktą problemą ir jos sprendimo būdus bei siūlymai, kaip mokiniai galėtų prisidėti prie problemos sprendimo ir kaip institucija galėtų pagelbėti mokiniams įgyvendinant idėją.

5. Po šio susitikimo įvyksta *mokinių susitikimas*. Jame mokiniai įvertina visus siūlymus ir, mokytojo padedami, priima sprendimą dėl ištraukimo į aptartos problemos sprendimą. Sutarę grupėse pateikia siūlymų, kaip jie gali ištraukti į problemos sprendimą.
6. Mokytojas mokinių siūlymus perduoda atsakingam vietos valdžios institucijos darbuotojui ir drauge suderina veiksmų planą. Privalu, kad per projekto įgyvendinimo laikotarpį mokiniai ne mažiau kaip vieną kartą prisidėtų prie viešųjų reikalų sprendimo. Rekomenduotina, kad tai būtų ne vienkartinė akcija, bet tęstusi ir pasibaigus projektui.
7. Mokiniai dalyvauja suderintose su vietos valdžios institucijose veiklose, o joms pasibaigus, reflektuoja savo patirtį *apibendrinamajame susitikime*. Jame aptaria, kaip pristatys savo patirtį vizite centrinės valdžios institucijoje.

TREČIAS ETAPAS

PAŽINTINIAI VIZITAI VILNIUJE

Pažintinių vizitų tikslas – susipažinti su centrinės valdžios institucijos veikla ir pristatyti savo projektinės veiklos idėjas. Dėl vizitų Vilniuje organizavimo detalių bus pateikta papildoma informacija.

VIEŠINIMAS

Projekto viešinimas vykdomas trimis lygmenimis: nacionaliniu, regioniniu ir interneto erdvėje (socialiniuose tinkluose).

Viešinimas nacionaliniu lygmeniu

1. Išleidžiami du pranešimai spaudai. Spalio pabaigoje pristatomi mokytojų ir mokinių pasiekti rezultatai bei pateikiamos įdomiausios dalyvių patirtys. Gruodžio pradžioje pristatomi galutiniai projekto rezultatai.
2. Lapkričio pradžioje numatoma tiesioginė, per „Mokytojo TV“ transliuojama konferencija. Jos metu savo patirtimi, įgyta atliekant pilietines pareigas, dalyvis žymūs visuomenės veikėjai, o projekte dalyvaujantys mokiniai tiesiogiai galės užduoti klausimus. Kai bus paskelbtas tikslus konferencijos laikas, rekomenduojame pasirūpinti, kad būtų užtikrintos sąlygos joje dalyvauti į projektą įsitraukusiems mokiniams.

Viešinimas regioniniu lygmeniu

1. Apie projekte dalyvaujančių mokinių ir mokytojų sprendžiamas problemas informuojama regioninė žiniasklaida ir savivaldos institucijos. Spalio pabaigoje žurnalistai skatinami tiesiogiai susisiekti su jų regione veikiančiais projekto dalyviais ir skleisti informaciją apie pasiektus rezultatus.
2. Esant galimybei, mokytojams rekomenduojame savarankiškai inicijuoti bendradarbiavimą su vietos žiniasklaidos priemonėmis, dalijantis jų ir mokinių įgyta patirtimi. Šio bendradarbiavimo rezultatais (nuorodomis į straipsnius, skenuotais straipsniais laikraščiuose ir kt.) prašome pasidalyti su projekto komunikacijos koordinatorė.

Komunikacija interneto erdvėje

1. **Iki lapkričio 13 d.** mokytojų prašome parengti ir projekto komunikacijos koordinatorėi, toliau nurodytu el. paštu atsiųsti trumpą (iki 1000 spaudos ženklų) projekto veiklų apibendrinimą, pridėti 2–3 geros kokybės nuotraukas ir kitą įdomią ar svarbią medžiagą. Apibendrinimas turėtų būti paruoštas atsakant į šiuos klausimus:
  - a) Kas esate? (mokykla, klasė)
  - b) Kokią problemą sprendžiate?
  - c) Su kokiais iššūkiais susidūrėte?
  - d) Kokių rezultatų pasiekėte? / Ką dar liko nuveikti?
2. Visi projekto dalyvių atsiųsti aprašymai bus skelbiami interneto svetainėje www.pazinkvalstybe.lt, o įdomiausiais pasakojimais dalysimės „Facebook“ paskyroje „Valstybės pažinimo centras“. Visos nuotraukos, vaizdo įrašai, kuriuose vaizduojami nepilnamečiai, turi būti patvirtinti tėvų / globėjų sutikimu ir saugomi mokykloje.
3. Skelbdami su projekto veikla susijusius įrašus socialinėje erdvėje („Facebook“ ar „Instagram“), žymėkite juos grota žyme #pažinkvalstybę. Tokiu būdu galėsime nuolat sekti Jūsų pasiekimus ir jais dalytis.

ATSISKAITYMAS

Už veiklų turinį

1. Pateikiamos užpildytos lentelės (2 ir 3 priedai).
2. Mokinių ir mokytojų, dalyvavusių projekte, skenuotas sąrašų kopijas (įsakymai dėl mokinių išvykos).

3. Nuorodas į vaizdo ir kitą medžiagą (mokinių refleksijas, straipsnius, interviu ir kt.) „Facebook“, „Instagram“ ir kitose paskyrose, mokyklos tinklalapiuose, informacija spaudoje ir kt.

Už lėšas, skirtas projektui įgyvendinti

Mokykla, įvykdžiusi veiklas, Ugdymo plėtotės centrui **ne vėliau kaip iki gruodžio 1 d.** pateikia šiuos vizitų išlaidas ir apmokėjimą (banko išrašus), pagrindžiančius dokumentus:

- 1) kuro čekių, sąskaitų faktūrų, automobilių kuro normas patvirtinančius dokumentus, nurodymą kilometražą, automobilio techninio paso kopijas, kitų dokumentų kopijas;
- 2) prašymą Ugdymo plėtotės centrui kompensuoti patirtas išlaidas, pasirašytas mokyklos vadovo (4 priedas).

Visos patirtos išlaidos iki 200 Eur. bus kompensuojamos, pateikus reikalingus dokumentus.

PAPILDOMA INFORMACIJA

Mokiniams, dalyvaujantiems projekte, rekomenduotina šią veiklą vertinti kaip socialinę pilietinę veiklą ir apskaityti ją taip, kaip rekomenduoja Bendrieji ugdymo planai. Mokyklai, dalyvavusiai projekte, bus išduotas tai įrodantis dokumentas.

Rekomenduotina, kad mokykla, remdamasi Bendradarbiavimo sutartimi, įvertintų projekte dalyvavusių mokytojų darbą, nes Ugdymo plėtotės centras tokių dokumentų išduoti negalės.

Grupių kuratorių kontaktai:

I grupė (švietimas, užsienio politika ir krašto apsauga, sveikata) – Šarūnas Gerulaitis,
el. p. sarunas.gerulaitis@upc.smm.lt, tel. (8 5) 271 1548;

II grupė (kultūra, finansai, teisingumas) – Salomėja Bitlieriūtė,
el. p. salomeja.bitlieriute@upc.smm.lt, tel. (8 5) 277 2840;

III grupė (socialinė apsauga, aplinkosauga, ūkis) – Ginta Orintienė,
el. p. ginta.orientiene@upc.smm.lt, tel. (8 5) 271 1548.

Projekto komunikacijos koordinatore – Rasa Bortkevičiūtė,
el. p. p.rasa.bortkeviciute@prezidentas.lt, tel. +370 635 85 728.

NAUDINGOS NUORODOS

1. [Piliečių bendruomenė mokykloje: neformalaus ugdymo gairės. Projekto „Kuriame Respubliką“ patirtys;](#)
2. [Ugdome Lietuvos pilietį \(patarimai mokytojui\)](#)
3. [Integruojamas turinys. Nacionalinis saugumas.](#)

Lentelė. Informacija apie planuojamas veiklas (iki 2017 m. spalio 27 d.)

Mokyklos pavadinimas	Klasė ir mokinių skaičius	Nagrinėjama valstybės valdymo sritis	Pasirinkta problema (-os)	Numatytas vizitas (-ai) į vietos valdžios instituciją (data ir institucijos pavadinimas)

Problemos sprendimo planas

Mokiniai problemą iškelti gali remdamiesi:

- 1) savo asmenine patirtimi;
- 2) iš anksto atliktu problemos tyrimu mokyklos ar vietos bendruomenėje: tėvų, kaimynų, kitų bendruomenės narių apklausa;
- 3) spaudoje pateiktų problemų nagrinėjimu;
- 4) žymaus žmogaus pasisakymu tam tikru klausimu;
- 5) statistine informacija ir kt.

Problemos atranka:

- 1) problema ne per siaura ir ne per plati;
- 2) problema svarbi ir išsprendžiama;
- 3) ar problemos nagrinėjimas turės teigiamą poveikį Jūsų gyvenimui ir bendruomenei; bus įdomus; ar problema aktuali kuriai nors pažeidžiamai socialinei grupei?
- 4) ar problema aktuali kuriai nors pažeidžiamai socialinei grupei?

Problemos nagrinėjimas ir sprendimo kūrimas

1. Šaltinių atranka ir informacijos paieška atsakant į šiuos klausimus:
2. Kiek laiko egzistuoja ši problema?
3. Kokios šios problemos priežastys?
4. Kokios jos pasekmės?
5. Kas su ja daugiausiai susiduria?
6. Ką kiti žmonės daro, norėdami įveikti šią problemą?
7. Kokie gali būti šios problemos sprendimai?
8. Kaip ir kuo prie šios problemos sprendimo gali prisidėti Tu?

Problemos sprendimo vertinimas, aptarimas ir tobulinimas:

1. Problemos sprendimo privalumai – numatykite problemos sprendimo įgyvendinimo privalumus (+).
2. Kliūčių įveikimas – numatykite, kas gali sutrukdyti įgyvendinti šią idėją (1, 2 kliūtys) ir kaip tas kliūtis įveikti.
3. Remdamiesi problemos vertinimu, suformuluokite galutinį problemos sprendimą.

Idėjos įgyvendinimas

1. Sukurkite veiksmų planą, kaip įgyvendinti idėją.
2. Kas ir ką daro, kokia bus iš to nauda?
3. Kada?
4. Iki kada?

5. Kaip įvertinsime sprendimo įgyvendinimą?

3 priedas

Mokyklos, dalyvaujančios projekte, rezultatas

Tema	<i>Pvz., Švietimas</i>
Klasė	
Nagrinėjama problema	
Ugdomos mokinių kompetencijos, kaip laukiamas rezultatas	
<i>Parengė:</i>	
<i>Projektinės veiklos tikslas</i>	
<i>Uždavinys</i>	
<i>Kokias vykdėme veiklas?</i>	
<i>Kaip vertiname?</i>	
<p>Mokių socialinės pilietinės veiklos vertinimo formų galite rasti leidinyje Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo ir vertinimo rekomendacijos (2015 m.), Mokinių socialinės veiklos vertinimas https://duomenys.ugdome.lt/saugykla/2014/04/07/Mokiniu-socialines-veiklos-vertinimas.pdf</p>	

Projektas „Pažink valstybę“

Prašymas dėl projekto išlaidų kompensavimo

2017 m. .... mėn. .... d.

1 lentelė

Mokyklos duomenys	
Mokyklos pavadinimas	
Mokyklos adresas	
Įmonės kodas	
Telefonas	
El. paštas	
Mokyklos atsiskaitomosios sąskaitos nr. (nurodyti tik tą, į kurią turės būti pervestos lėšos)	
Švietimo skyriaus atsiskaitomosios sąskaitos nr. (nurodyti tik tą, į kurią turės būti pervestos lėšos)	
Projekto koordinatoriaus vardas, pavardė	

Prašome kompensuoti dalyvavimo projekte „Pažink valstybę“ išlaidas, patirtas organizuojant edukacinius vizitus, pervedant lėšas į nurodytą mokyklos / savivaldybės švietimo skyriaus atsiskaitomąją sąskaitą.

Pridedamų dokumentų sąrašas

2 lentelė

Dokumento data	Dokumento Nr.	Dokumento pavadinimas, tiekėjas	Išlaidų suma (Eur)

Mokyklos vadovas (vardas, pavardė)

Parašas